

Tam, kjer včeraj še kmetič je z voli oral,
tam, kjer manjkalo mlakuž ni in poplav,
zgodil se čudež je čez noč, zdaj staro vse je proč
in Paka ukročena žubori spev bodočnosti.

Tako se začenja – sicer neuradna – velenjska himna, ki je vsekakor tudi
hvalospev pridnim rokam velenjskih udarnikov. Ti so v številnih delovnih akcijah
zgradili še vedno mlado, sodobno mesto.

Letošnje vseslovensko srečanje društev brigadirjev bi tako le stežka bilo v bolj pravem mestu. Pri nas, v Velenju, je tradicija solidarnosti in prostovoljstva dobesedno vtkana v bit in zavest ljudi.

Nenazadnje tudi ta konec tedna priča o tem, kako smo v Velenju povezani in kako znamo sodelovati. Včeraj smo tukaj ob Velenjskem jezeru praznovali rudarski praznik, danes tu pozdravljamo člane društev brigadirjev iz vse Slovenije in velenjske udarnike, jutri bo tukaj srečanje društev upokojencev Šaleške doline. Dovolite mi, da se na tem mestu zahvalim Premogovniku Velenje in direktorju premogovnika, dr. Milanu Medvedu, da nam je pri organizaciji današnjega in jutrišnjega srečanja tako prijazno pomagal.

Velenje je bilo torej v veliki meri zgrajeno s prostovoljnimi akcijami in z udarniškim delom rudarjev in drugih, ki so s svojo ustvarjalno močjo povezali premogovnik, mesto in njune ljudi v nerazdružljivo celoto.

Z udarniškim delom so v Velenju začeli takoj po 2. svetovni vojni, ko so s prostovoljnim delom najprej popravili bombardirane premogovniške objekte in naprave, udarniško kopali premog za upokojence in popravljali porušene domačije v okolici Velenja.

Kasneje so z udarniškim delom nastali mnoge velenjske ceste, kinodvorana, nekdanji zadružni dom, otroška igrišča, letni kino, restavracija in počitniške hišice ob jezeru, otroški vrtec, osnovna šola, stadion, smučarske skakalnice, kotalkališče in drugi športni objekti, poti okoli jezera, park, vodovod in gotovo še kaj.

Ves čas je v Velenju namreč potekalo tudi veliko manjših prostovoljnih akcij, namenjenih urejanju in olepševanju okolja. V času največjih udarniških akcij – takšna je bila regulacija Pake, s katero so zagotovili zemljišča za izgradnjo novega mestnega središča – je na dan v povprečju delalo okoli 200, 250 ljudi.

Pri regulaciji Pake je sodelovalo kar 70 % vseh prebivalcev Velenja in bližnje okolice.

Do leta 1964 je bilo v Velenju opravljenih več kot milijon prostovoljnih (udarniških) delovnih ur.

Udarništvo, prostovoljstvo, volunterstvo, filantropija, delo pro bono, medsosedska ali medgeneracijska pomoč – kakor koli že poimenujemo – ta način razmišljanja, predvsem pa ravnanja, ki je lasten brigadirjem, je danes, v teh zahtevnih, kriznih časih, znova več kot aktualen. Potreben, lahko bi rekli tudi nujen.

Zato sem bil zelo vesel, ko se je pred dvema letoma, v letu 2009, ko je Velenje praznovalo svojih 50 let, brigadirska in udarniška tradicija z ustanovitvijo Društva brigadirjev Velenje začela intenzivneje obujati in prenašati na mlade rodove.

Prav tako je Mladinski center Velenje poleti 2009 organiziral akcijo »Udarimo še enkrat, gremo se ušvicat«, s katero so mladi prostovoljke in prostovoljci očistili prostor nekdanjega letnega kina ob Škalskem jezeru. Odstranili so podrast, stare šture, kamenje, in ponovno uredili nekoč tako priljubljeni prireditveni prostor. Tako bo lahko nocoj v tem prijetnem in posebnem ambientu nastopila priznana velenjska rock skupina Res nullius in slovenski javnosti predstavila svojo novo zgoščenko.

Pozimi smo se v ponovno prebujenem letnem kinu lahko drsali – tudi drsališče so uredili prostovoljci, večji del člani velenjskega hokejskega društva.

Lani je v sklopu akcije »Očistimo Slovenijo v enem dnevu« v očiščevalnih akcijah, ki so v Velenju sicer že dolgoletna in nadvse uspešna spomladanska tradicija, pri nas sodelovalo več kot tri tisoč ljudi. Med njimi so bili seveda tudi člani Društva brigadirjev Velenje.

Spomin na delovne brigade pa obujajo tudi drugod. Po njihovem vzoru skušajo ponovno organizirati podobne akcije. Pred kratkim smo dobili vabilo iz srbske občine Vrnjačka banja, kjer ravno v tem času poteka mladinska delovna akcija. Tako kot nekoč, imajo tudi današnje akcije več namenov – poleg dela in njegovih rezultatov predvsem druženje mladih, navezovanje stikov, spoznavanje drugih kultur, sklepanje prijateljstev ...

Prostovoljne delovne akcije in oživljena brigadirska tradicija pričajo o tem, da ni vse, kar je staro, tudi zastarelo. Vrednote, kakršne so medsebojna pomoč, sodelovanje, povezovanje med ljudmi, med narodi in državami – da, tudi bratstvo in enotnost – niso in ne bi smele biti nikoli pozabljene, nikoli »iz mode«.

Zato se vam vsem, spoštovani brigadirke in brigadirji, udarnice in udarniki, Velenjčanke in Velenjčani ter cenjeni gostje, zahvaljujem za vaše pobude, za angažiranje, za dobro voljo. Prijazno vas pozdravljam in vam izrekam prisrčno dobrodošlico v Velenju!

Posebna zahvala seveda organizatorjem današnjega srečanja – članicam in članom velenjskega brigadirskega društva.

Vsem vam želim lep dan in prijetno druženje.

Predvsem pa: naj vas na vseh vaših poteh spremljajo naš rudarski, velenjski pozdrav in naše dobre želje. Srečno!